

Grundläggande granskning

Bollebygds kommun 2019

April 2020

*Helena Richardsson
Isabelle Panasco*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsen och nämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2019.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2019. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser - Kommunstyrelsen

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har kommunstyrelsen antagit en plan för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av KS 2019-04-15.
2. Budget	a) Har kommunstyrelsen antagit en budget för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av KS 2019-04-15.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för kommunstyrelsens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om 14 mål för kommunstyrelsen, vilka framgår av Verksamhetsplan och budget 2019. Styrelsen har inte beslutat om egna mål.
	b) Finns mål formulerade för kommunstyrelsens ekonomi?		Utöver följsamhet till kommunstyrelsens internbudget framgår två finansiella mål av Verksamhetsplan och budget 2019.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		I relation till varje mål anges mätmetod och exempel på hur målet ska nås. För ett mål saknas mätmetod, men ska utarbetas under året.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har kommunstyrelsen upprättat direktiv/instruktion för rapportering till styrelsen?		Styrmodell Bollebygds kommun inkl. ekonomiska styrprinciper, antagen av KF 2016-09-05.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?		Rapportering sker enligt direktiv.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		Rapportering i delårsrapporter och årsrapport fokuserar på måluppfyllelse och resultat.
	d) Vidtar kommunstyrelsen åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Åtgärder framgår av bland annat delårsrapport.
	e) Är kommunstyrelsens åtgärder tillräckliga för att nå måluppfyllelse?		Kommunstyrelsens åtgärder är inte tillräckliga för att nå verksamhetsmålen.

Granskningsiakttagelser - Kommunstyrelsen

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När kommunstyrelsen uppsatta mål för verksamheten?		8 av 14 mål uppnås, 4 uppnås delvis och 2 uppnås ej.
	b) När kommunstyrelsen uppsatta mål för ekonomin?		Resultat mot driftbudget: +4,7 mkr.
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?		Framgår av Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av KS 2019-04-15.
7. Plan för intern kontroll	a) Har kommunstyrelsen antagit plan för intern kontroll för innevarande år?		Framgår av Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av KS 2019-04-15
8. Rapportering och redovisning	a) Har kommunstyrelsen upprättat direktiv för rapportering till nämnden?		Reglemente för intern kontroll, antaget av Kommunfullmäktige 2015-09-17.
	b) Sker rapportering av intern kontroll enligt direktiv?		Rapportering har skett i delårsrapport och årsredovisningen, enligt reglemente för intern kontroll.
	c) Vidtar kommunstyrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?		2 av 7 kontrollmoment har inte genomförts. Det presenteras inte inga åtgärder vid identifierade brister i redovisningen i årsrapport 2019.

Avslutning - Kommunstyrelsen

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet		Kommunstyrelsen kan delvis verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2019.
Ekonomiskt tillfredsställande		Kommunstyrelsen kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2019. Resultat mot driftbudget: +4,7 mkr.
Intern kontroll		Kommunstyrelsen kan delvis verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2019.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Se över formuleringen av verksamhetsmålen för att säkerställa att samtliga mål är mätbara och kan utvärderas på ett objektivt sätt.
- Säkerställ att internkontrollarbetet genomförts enligt antagen plan.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att uppfylla verksamhetsmålen.

Granskningsiakttagelser - Socialnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-03-19.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-03-19.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om 2 mål för nämnden. Nämnden har beslutat om 6 egna mål.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?		De ekonomiska målen utgörs av kommunfullmäktiges mål om redovisat resultat, vilket bland annat förutsätter en budget i balans.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		I relation till varje mål anges mätmetod och exempel på hur målet ska nås.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?		Styrmodell Bollebygds kommun inkl. ekonomiska styrprinciper, antagen av KF 2016-09-05.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?		Rapportering sker enligt direktiv.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		Rapportering i delårsrapporter och årsrapport fokuserar på måluppfyllelse och resultat.
	d) Vidtar nämnden åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Socialnämnden vidtar åtgärder för att komma tillrätta med de brister som Arbetsmiljöverket identifierat samt vidtar åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
	e) Är nämndens åtgärder tillräckliga för att nå måluppfyllelse?		Resultatet vid bokslut har försämrats sedan prognos i februari på -2 mnkr och redovisar vid årets slut ett underskott. Nämndens åtgärder har inte varit tillräckliga för att nå verksamhetsmålen.

Granskningsiakttagelser - Socialnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?		Samtliga mål bedöms som delvis uppfyllda.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?		Resultat mot driftbudget är underskott på -17,3 mnkr.
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	E/T	Då nämnden startar 1 mars 2019 har ingen risk- och väsentlighetsanalys gjorts för 2019.
7. Plan för intern kontroll	a) Har nämnden antagit plan för intern kontroll för innevarande år?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan.
8. Rapportering och redovisning	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?		Reglemente för intern kontroll, antaget av Kommunfullmäktige 2015-09-17.
	b) Sker rapportering av intern kontroll enligt direktiv?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan. Nämnden väljer att presentera sin egenkontroll.
	c) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan.

Avslutning - Socialnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet		Nämnden kan delvis verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2019.
Ekonomiskt tillfredsställande		Nämnden kan inte i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2019. Resultat mot driftbudget: - 17,3 mkr.
Intern kontroll		Nämnden kan delvis verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2019.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att uppfylla verksamhetsmålen.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att nå en ekonomi i balans.
- Upprätta riskanalys och internkontrollplan för att kunna säkerställa tillräcklig intern kontroll inom nämndens verksamheter.

Granskningsiakttagelser - Utbildningsnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-03-18.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-03-18.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om 5 mål för nämnden och nämnden har beslutat om 2 egna mål.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?		De ekonomiska målen utgörs av kommunfullmäktiges mål om redovisat resultat, vilket bland annat förutsätter en budget i balans.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		I relation till varje mål anges mätmetod och exempel på hur målet ska nås.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?		Styrmodell Bollebygds kommun inkl. ekonomiska styrprinciper, antagen av KF 2016-09-05.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?		Rapportering sker enligt direktiv.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		Rapportering i delårsrapporter och årsrapport fokuserar på måluppfyllelse och resultat.
	d) Vidtar nämnden åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Redan vid nämndens första sammanträde i mars ger nämnden förvaltningschefen i uppdrag att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
	e) Är nämndens åtgärder tillräckliga för att nå måluppfyllelse?		<i>OBS: kan bedömas som helhet först efter att bokslut/måluppfyllelsen är klar.</i>

Granskningsiakttagelser - Utbildningsnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?		Samtliga mål har uppnåtts.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?		Resultat mot driftbudget: +3,4 mkr.
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	E/T	Då nämnden startar 1 mars 2019 så har ingen risk- och väsentlighetsanalys gjorts för 2019.
7. Plan för intern kontroll	a) Har nämnden antagit plan för intern kontroll för innevarande år?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan.
8. Rapportering och redovisning	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?		Reglemente för intern kontroll, antaget av Kommunfullmäktige 2015-09-17.
	b) Sker rapportering av intern kontroll enligt direktiv?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan.
	c) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?	E/T	Se 6a. Inför 2020 har det genomförts en riskanalys och tagits fram intern kontrollplan. Under året har dock förvaltningen genomfört två interna granskningar under 2019. Det är köpta och sålda platser inom grundskola samt särskilt stöd inom grundskola, och har vidtagit åtgärder vid identifierade brister.

Avslutning - Utbildningsnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2019.
Ekonomiskt tillfredsställande		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2019. Resultat mot driftbudget +3,4 mkr.
Intern kontroll		Nämnden kan delvis verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2019.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Upprätta riskanalys och internkontrollplan för att kunna säkerställa tillräcklig intern kontroll inom nämndens verksamheter.

Granskningsiakttagelser - Samhällsbyggnadsnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-02-18.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?		Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-02-18.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om 4 mål för nämnden. Nämnden har beslutat om 7 egna mål.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?		De ekonomiska målen utgörs av kommunfullmäktiges mål om redovisat resultat, vilket bland annat förutsätter en budget i balans.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		Till målen anges nyckeltal med utfall och bedömning av färgskala.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?		Styrmodell Bollebygds kommun inkl. ekonomiska styrprinciper, antagen av KF 2016-09-05.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?		Rapportering sker enligt direktiv.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		Rapportering i delårsrapporter och årsrapport fokuserar på måluppfyllelse och resultat.
	d) Vidtar nämnden åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Åtgärder framgår av bland annat delårsrapport.
	e) Är nämndens åtgärder tillräckliga för att nå måluppfyllelse?		Det ekonomiska målet uppnås inte, resultatet vid bokslut har försämrats sedan prognos i oktober om +1 mnkr. Nämnden når de flesta av verksamhetsmålen.

Intern kontroll - Samhällsbyggnadsnämnden

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?		3 av 4 fullmäktigemål uppnås och 1 uppnås ej (broadbandsutbyggnation). Ett nämndens egna mål uppnås delvis (utbildning av lokalvårdare).
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?		Resultat mot driftbudget är underskott på 0,3 mnkr, vilket motsvarar ca 0,8 % av driftbudgeten.
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?		
7. Plan för intern kontroll	a) Har nämnden antagit plan för intern kontroll för innevarande år?		Framgår av Verksamhetsplan och budget 2019, antagen av nämnden 2019-02-18.
8. Rapportering och redovisning	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?		Reglemente för intern kontroll, antaget av Kommunfullmäktige 2015-09-17.
	b) Sker rapportering av intern kontroll enligt direktiv?		Rapportering har skett i delårsrapport och årsredovisningen, enligt reglemente för intern kontroll.
	c) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?	E/T	I protokoll kan inte ses att nämnden fattar beslut om åtgärder direkt kopplade till den interna kontrollen under 2019. I delårsrapporten framkommer inga avvikelser.

Avslutning - Samhällsbyggnadsnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2019.
Ekonomiskt tillfredsställande		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2019. Resultat mot driftbudget: - 0,3 mkr, vilket motsvarar ca 0,8 % av driftbudgeten.
Intern kontroll		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2019.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Arbeta med rutiner för ökad prognossäkerhet.